N°. 4680.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Maandags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de provinciën franko p. p. ƒ 6.00.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan »het Bureau van DE TIJD."

ZATURDAG 11 OKTOBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 10 Oktober.

Het Middelbaar Onderwijs.

I.

De Regering heeft voor eenige maanden een ontwerp van wet tot regeling van het *middelbaar onderwijs* bij de Tweede Kamer ingediend. Dat voorstel heeft bereids tot veelvuldige wisseling van gedachten aanleiding gegeven, zonder dat er tot dusver veel blijk is geweest van die partijzucht, waardoor de beraadslagingen over de wet op het lager onderwijs zich hebben gekenmerkt. Wij hopen, dat het middelbaar onderwijs verder van alle staatkundige partijschap moge verschoond blijven, en dat de gewigtige zaak zal kunnen worden geregeld, niet naar de eischen van deze of gene willekeurige theorie, maar naar de regten en behoeften der daarbij belanghebbende bevolkingen.

Het is eene kwaal van onzen tijd, dat dikwerf bij de wetgeving minder gelet wordt op de behoeften der volkeren, dan op zekere theoriën, die, in de kabinetten der geleerden ontloken, door de pers verspreid, eindelijk komen in handen van wetgevers, om daar gebezigd te worden tot proefnemingen op het levend ligchaam der maatschappij. Men vergeet, dat een denkbeeld *in abstracto* genomen goed kan zijn, zonder dat het in een gegeven toestand past. Drijft men het desniettegenstaande door, dan wordt der maatschappij een dwangbuis aangedaan, waarin zij zich belemmerd en gekweld gevoelt, ontevreden wordt en stoornis in plaats van rust, van orde en van vooruitgang ondervindt.

Van daar de moeijelijkheid voor een staatsman, om onder de begrippen, die hem worden aanbevolen, of die hij welligt zelf aankleeft, dezulken voor de praktijk uit te kiezen en ze op dusdanige wijze in werking te brengen, dat zij in den toestand, waarin zij worden aangebragt, een geschikten grond vinden, om er te worden neergelegd, om er te ontkiemen, op te groeijen en vruchten te dragen.

Onder dat opzigt meenen wij, dat de Regering in de zaak van het middelbaar onderwijs een gelukkigen greep heeft gedaan, hetgeen waarlijk niet gemakkelijk te doen was. De Grondwet, gelijk in den regel alle grondwetten van onzen tijd, stelt algemeene beginselen, die zij aan den gewonen wetgever ter toepassing overlaat, zonder zich al te zeer bekommeren, of die toekomstige wetgever daarbij [illegible]winnelijke bezwaren zal ontmoeten. Zoo heeft zij ook gedaan in de besprokene aangelegenheid. Zij heeft gelast, dat de Staat het openbaar onderwijs zou regelen bij de wet, en daarbij gevoegd dat het geven van middelbaar onderwijs vrij zou zijn behoudens het onderzoek naar de bekwaamheid en zedelijkheid der onderwijzers. Dat alles is wel, maar niet zonder eenig bezwaar, als men bedenkt dat er op het oogenblik, toen de Grondwet gemaakt werd, eigenlijk in Nederland geen wettelijk bekend middelbaar onderwijs bestond. Het middelbaar onderwijs moest derhalve in Nederland, altans op het gebied der wetgeving, nog geschapen worden.

De zaak, uit haren aard reeds niet gemakkelijk, is nog bemoeijelijkt geworden door de wet op het lager onderwijs, welke wet, bij een amendement, dat door verrassing in de Tweede Kamer is aangenomen, eenigermate op het terrein van het middelbaar onderwijs is getreden. De regering, in de zucht, om de wet op het lager onderwijs tot allen prijs door de diskussie te halen, heeft zich het amendement laten welgevallen. Hetgeen des te meer te bejammeren is, omdat men thans van die feil wil gebruik maken, om eene tweede, nieuwe, grootere feil te begaan. Heeft men de wet op het lager onderwijs zich laten uitbreiden tot op het gebied van het middelbare, thans beproeft men om het middelbaar onderwijs de grenzen van het hooger te doen overschrijden.

Intusschen, de Regering heeft zich meesterlijk door de veelvuldige moeijelijkheden weten te slaan. Het ontwerp zoo als het daar ligt, ten spijt van eenige onderdeelen, die welligt eene kleine verbetering behoeven, is een model van gevatheid, eenheid, orde en duidelijkheid. Geen onpartijdige, die daaraan niet gaarne de verdiende hulde brengt, te meer, omdat in onze wetgeving, helaas al die hoedanigheden veel te wenschen overlaten. De heer Thorbecke heeft, zoo in zijne voordragt als in de daaraan toegewijde memorie van toelichting, het bewijs geleverd, dat de duisterheid, dubbelzinnigheid en onzekerheid, die doorgaands in onze staatstukken overvloeijen, niet alléén aan onze taal moeten worden geweten. Als men, gelijk hij, — wij zeggen dit den *Wekker* na, »goed weet wat men wil, als men »dit zonder omwinden wil zeggen, dan zullen stijl en »voordragt ook duidelijk zijn."

De voordragt heeft desniettemin aanstoot geleden. Er zijn eenige bezwaren gemaakt, waaraan met nadruk veel gewigt is gehecht. Het is noodig daaromtrent een en ander mede te deelen, dat wij zoo kort mogelijk zullen doen.

De voordragt op het middelbaar onderwijs mag bij onze lezers geacht worden bekend te zijn; wij hebben altans den voornamen inhoud daarvan medegedeeld. Zij wil in 't leven roepen burgerscholen voor handwerkslieden en knechts van landbouwers, hoogere burgerscholen van drie- en vijfjarigen kursus, twee landbouwscholen met eene veeartsenijschool en eene polytechnische school. Behoudens eenige kleine wijzigingen, te brengen in de indeeling der scholen en het daarop te geven onderwijs, vormen deze verschillende soorten van scholen een goed geheel, berekend naar de behoeften van ons volk. De voordragt toch zorgt dat het op de lagere school gegevene volksonderwijs voor alle standen der [illegible] en hooger opgevoerd. En dat is 't juist wat de wet op het *middelbaar* onderwijs te doen heeft. Te regt zegt de heer Thorbecke in zijne memorie van toelichting dat het »middelbaar onderwijs ook volksonderwijs is, maar hooger volksonderwijs."

Dit is uit het oog verloren door die in het ontwerp de latijnsche scholen, de *gymnasia* zouden hebben willen opgenomen, en die het afkeuren dat dit in de wet op het middelbaar onderwijs niet is geschied. In de sektiën der Tweede Kamer zijn daaromtrent uitvoerige beschouwingen gegeven, waarvan de meesten ons niet weinig verbaasd hebben. Wat is daar gebeurd? Men heeft daar, altans voor zoo ver men af kan gaan op het *voorloopig verslag*, groot gewigt gehecht aan kleine, eenzijdige opvattingen, die men tot een beginsel heeft trachten te verheffen. Dat is te veel eer geven aan overwegingen, die, op zijn best genomen, toch slechts van ondergeschikten aard blijven.

De beschouwing — waarop in de eerste plaats en het sterkst gedrukt is — acht het niet oirbaar, dat er onderscheid gemaakt wordt tusschen den nijveren en geleerden stand. »In vroegeren tijd mogt die afscheiding bestaan hebben; zij behoort niet meer tot onze eeuw." Zoo spreekt het voorloopig verslag bij monde van »*verscheidene leden.*" De kracht van het argument zit eigenlijk hierin: dat de voordragt den *geleerden stand* zou plaatsen *tegenover* den *nijveren middenstand.* En dat is een verdichtsel. De wet plaatst den volkstand, den middenstand en den geleerden stand niet tegenover elkander, maar in eene opvolgende reeks; dat is derhalve geheel iets anders! Wil men dat het begrip van hetgeen men geleerdheid noemt in onzen tijd veranderd is; dan zullen wij dat gaarne toe geven, ofschoon wij daarvan niet geheel overtuigd zijn. Maar men zal ons dan ook wederkeerig toestemmen dat, gelijk de geleerdheid niet mag beperkt worden bij hetgeen de voordragt hooger onderwijs noemt, de geleerdheid insgelijks moet worden toegekend aan hetgeen wij onder lager onderwijs begrijpen. Ziehier waarom. Het voorloopig verslag acht een geleerde iemand, die op het middelbaar onderwijs van eene polytechnische school zich verdiept in de moeijelijke wiskundige vraagstukken. Volkomen waar. Maar wij, op onze beurt, achten een geleerde hem, die op de lagere school zich verdiept in de grondige moeijelijk te verkrijgen kennis van onze schoone moedertaal. Zal men *daarom* het lager onderwijs voor hooger onderwijs kunnen doen doorgaan? of omgekeerd het hooger onderwijs tot het lagere onderwijs doen afdalen? Niets van dit alles. De gemaakte vergelijkingen, die men daarenboven nog ten onregte tot tegenstellingen maakt, bewijzen slechts, dat men van een verkeerd gezigtspunt uitgaat. Men moet bij de rangregeling van het onderwijs niet op personen letten, want in alle klassen van onderwijs zijn geleerden, zoowel op de lagere school, als op de middelbare als op de hoogere; maar op den aard van het onderwijs dat gegeven wordt. Derhalve kan hier ook geen spraak zijn van *achteruitzetting* van den middelbaren nijverstand bij den zoogenaamden geleerden stand. Een geleerde is altijd een geleerde in welk vak hij zich ook moge bewegen. En zoo ooit, dan is het in onze eeuw onnoodig zijne verdiensten door benamingen en rangregelingen te doen uitkomen. Dat is niet slechts waar van personen, maar ook toepasselijk op de wetenschappen. Wanneer ooit meer dan in onzen tijd is hooge waarde geschonken aan de natuurkundige wetenschappen! Zijn zij niet zoo hoog in aanzien gestegen, dat zij de moreele wetenschappen verdringen? Zoo er thans eene klagt ware te doen, dan zou het zijn, dat de natuurkundige wetenschappen te hoog, de moreele wetenschappen te laag worden geschat. De gansche argumentatie valt alzoo in het water.

Nuttig is de wensch dat zij, die zich later meer met de stoffelijke wereld zullen bezig houden, zich van tijd tot tijd leeren verplaatsen op een ander gebied, waar gevoel voor schoone vormen en voor al wat den geest verheft wordt aangekweekt. Maar als men tot dat doel verlangt, dat de aanstaande industrieel eerst eene klassieke opvoeding ontvangt op de gymnasia; dan vreezen zij dat men in den regel een ijdelen mensch [illegible] hebben. Voor zulke klassieke opvoeding worden minstens vier en in den regel vijf jaren geëischt, die de industrieel daarvoor doorgaands onmogelijk veil kan hebben. Men heeft daaraan toegevoegd, dat de meeste wetenschappelijke benamingen aan het latijn zijn ontleend, en dat het uit dien hoofde wenschelijk is, dat de industrieelen latijn leeren. De bewering is valsch. De meeste benamingen zijn eigenlijk grieksch, met een latijnschen of franschen of hollandschen uitgang. Men zou dan grieksch moeten leeren. Maar hoeveel jongelingen, hoeveel ouders en voogden zullen er te vinden zijn, om daaraan eenige jaren te besteden? Het is een vrome wensch, die zelden, te zelden vervuld zal worden, dan dat men daarvoor het stelsel van middelbaar onderwijs zou mogen bederven.

Een andere meening is, dat slechts het lager onderwijs in het belang van de maatschappij en alle verder (middelbaar en hooger) onderwijs voornamelijk in het belang van enkele personen wordt gegeven. Dat is zeker niet juist, want het middelbaar kan over het algemeen genomen, even algemeen zijn dan het lager onderwijs. En te regt heeft de memorie van toelichting aangestipt dat het middelbaar onderwijs ook *volksonderwijs*, maar *hooger volksonderwijs* is. Maar dat daargelaten, alle onderwijs, al wordt het slechts voor eenige personen gegeven, moet strekken en strekt in het belang van de maatschappij. En uit dien hoofde alleen is de beschouwing, met de gevolgen die daaruit getrokken worden, valsch.

Eene derde zienswijze is, dat het *criterium* tusschen middelbaar en hooger onderwijs hierin moet worden gezocht dat het eerste voorbereiding tot het laatste zal zijn. En om die reden wilden zij de gymnasia tot het middelbaar onderwijs en de polytechnische school tot het hooger onderwijs brengen. De vraag aldus gesteld, gelijk het *voorloopig verslag* zulks doet, is eene eenvoudige *petitio principii.* Zij beslist zonder opgaaf van reden dat de polytechnische scholen hooger, de latijnsche scholen middelbaar onderwijs zijn. Wij vatten wel, dat het onderscheid daarin gezocht wordt, dat de polytechnische school geen ander hooger onderwijs van dien aard achter zich heeft, terwijl de gymnasia later nog door andere scholen worden opgevolgd. Maar dat onderscheid maakt de kwestie niet uit, beslist niet dat de polytechnische school hooger, het gymnasium middelbaar onderwijs is. Anders zou elk onderwijs, dat niet tot een hooger school leidt hooger onderwijs moeten zijn, en zou de studie van het romeinsche regt, als voorbereiding tot een civiel regt bestemd, slechts middelbaar onderwijs worden. Er moet een ander *criterium* gevonden worden, en na al het

geen wij gehoord of gelezen hebben, hebben wij nog geen beter gevonden dan dat der Regering.

Men wil weten dat bij de Tweede Kamer in overleg met de regering, het voornemen bestaat om het wetsontwerp tot doorgraving van Holland op zijn Smalst en tot verbetering van den waterweg van Rotterdam naar zee, dat door de regering onlangs op nieuw met uitvoerige Mem. van beantwoording is ingediend, — nog vóór de staatsbegrooting in diskussie te brengen. Het nader verslag van het hernieuwd onderzoek in de afdeelingen wordt eerlang te gemoet gezien, dat, zoo het aanleiding geeft tot eenigzins uitvoerige nadere opmerkingen, spoedig door de regering kan worden beantwoord, als wanneer dit gewigtig onderwerp geheel rijp voor beraadslaging en afdoening is.

Gisteren ochtend is uit de Baangracht bij de Reguliersgracht het lijk opgehaald van een driejarig knaapje, dat sedert eergisteren namiddag was vermist.

Gisteren namiddag ten 3½ ure is op den Buitensingel, achter de nederlandsche suikerraffinaderij, een knecht van eene aldaar liggende waterschuit in het water gevallen en levenloos opgehaald.

Z. M. heeft bij besluit benoemd tot ontvanger der direkte belastingen en accijnsen te Houten c. a., de heer W. H. D. Broers, en voor de gemeenten Oosterhesselen, Sleen en Zweelo, hoofdplaats Zweelo, de heer W. A. D. van Groin. Eervol ontslag verleend aan de heer J. F. Meline te Cincinnati, als konsel der Nederlanden voor de staten Ohio, Indiana en Kentucky, en in diens plaats benoemd de heer G. H. Garlichs.

GOUDKADE, 7 Okt. Heden vierden wij, in ons nietig maar stichtend kerkje, het tweede eeuwfeest der oprigting van de broederschap van den H. Rozekrans. Een groot aantal geestelijken, onder welken wij met genoegen twee van onze voormalige pastoors opmerkten, en eene menigte geloovigen waren tot dit feest opgekomen. De geheele plegtigheid met de versiering van het altaar en de kerk, en het schoone koorgezang, dat vele vreemdelingen aangenaam verrastte, bragt allen in eene godsdienstige en feestelijke stemming; maar hooger nog klom de dankbare vreugde, toen de Wel-Eerw. heer van den Akker in zijne jubelrede den oorsprong onzer gemeente en de bijna gelijktijdige oprigting van de gemelde broederschap herdacht, en dan de deugden roemde van den Wel-Eerw. heer Cornelius de Jager, den eersten pastoor en weldoener dezer parochie, wiens naam reeds gedurende twee eeuwen in gezegend aandenken onder ons blijft voortleven, en aan wiens liefde voor de A. H. Maagd wij het jaarlijksche plegtige feest van den Rozekrans te danken hebben.

Moge onze tegenwoordige herder, de Wel-Eerw. heer van den Bach, nog lange jaren de rijke vruchten aanschouwen die wij van ons plegtig jubelfeest durven verwachten.

's HERTOGENBOSCH, 8 Okt. Zoo als men weet zijn Z. H. den Paus, uit alle oorden der wereld, behalve groote geldsommen, ter tegemoetkoming in zijne geldelijke aangelegenheden, eene menigte kostbaarheden van allerlei aard, ten geschenke gezonden. De nommers der lijst van voorwerpen, waarbij de waarde der goederen is uitgedrukt, klimmen tot in de duizenden. Diamanten, smaragden en paarlen, nemen er eene eerste plaats in. Onder de voornaamste voorwerpen munten uit een paar halssnoeren met drie rijen fijne paarlen met haken, bezet met brillanten, ter waarde van 10,000 en 12,000 fr., eene groote diamanten broche van 8000 fr. enz. Den 9 December e. k. zal te Rome de verloting dier voorwerpen geschieden. De inteekening is over de geheele wereld uitgestrekt. Ook in het stadje Grave was de deelneming groot. Twee dames hadden zich aldaar met het werk der inteekening belast. Tegen beide werd geverbaliseerd. Beide werden heden te dier zake door de regtbank alhier wegens overtreding van het kon. besluit van 22 Julij 1814 veroordeeld, en wel ieder in eene geldboete van 100 dukatons (*f* 315), subsidiaire gevangenisstraf van drie maanden, en in de kosten van het geding ad *f* 38.88. (*Amst. Ct.*)

HOORN, 9 Okt. Op de markt alhier werden aangevoerd 262 stapels Kaas, wegende 62,587 Ned. ℔. Prijs: kleine Gras *f* 27, *f* 25 en *f* 22.

DELFT, 9 Okt. De prijzen der Boter waren heden: *f* 53 a *f* 63.

GOUDA, 9 Okt. De veemarkt van heden met geringen aanvoer; de handel flaauw. Vette schapen en lammeren traag. Magere varkens en biggen flaauw te verkoopen.

Kaas, 46 partijen aangevoerd: 1e kwal. *f* 17 a *f* 22 per 50 Ned. ℔.

Goeboter *f* 1.10 a *f* 1.22; Weiboter *f* 0.90 a *f* 1.02 per Ned. ℔.

De telegraaf meldt heden het volgende:

BERLIJN, 9 Okt. De kommissie uit het Heerenhuis voor het budget zal morgen aan dat huis voorstellen, om den prezident te magtigen, aan het huis der afgevaardigden een voorstel tot schikking te doen, ten einde te trachten of, door middel van een nieuw onderzoek, de bezwaren tegen de aanneming van het budget voor 1862 niet met dien weg kunnen worden geruimd en om tevens door eene nadere opheldering van de beteekenis, die het huis der afgevaardigden aan het schrappen van eenige, op het buitengewone budget gebragte uitgaven hecht, het Heerenhuis in de gelegenheid te stellen, om, met volkomen kennis van den stand der zaken, over de aanneming of verwerping van budget voor 1862 te beslissen.

TRIEST, 9 Okt. Door de Porte is een afwijzend antwoord gezonden op Ruslands vertoogen betreffende den heirweg in Montenegro.

De onderkoning van Egypte is te Alexandrië teruggekeerd.

TURIJN, 9 Okt. De ridder Nigra is gisteren avond naar Parijs vertrokken. De heer Pepoli was door een ligte ongesteldheid tot nog toe verhinderd op reis te gaan; hij vertrekt echter heden naar Zwitserland.

Volgens de *Corriere Siciliano* verklaart het geheime komitee, zich, in een heimelijk geschrift met een afschuwelijke schaamteloosheid voor de bewerker van de misdaden, die op den 1n Oktober te Palermo hebben plaats gehad.

Uit Varignano berigt men, dat Garibaldi een zeer rustigen nacht heeft doorgebragt; de pijnen waren verminderd; evenwel gevoelde de lijder nog rhumatische aandoening in den regter schouder.

— Het officieele blad verklaart dat de tijdingen, betreffende het italiaansch gezantschap in Perzië medegedeeld, onjuist zijn. Het gezantschap is den 20n Aug. door den schah ontvangen. Het hoofd der ambassade geniet een volkomene gezondheid.

In hetzelfde blad leest men een wederlegging van een berigt door de *Stampa* gemeld; het regerings-orgaan verklaart dat nooit een dezerteur met een hoogeren rang dan hij bezat in het leger is opgenomen. Ingevolge de amnestie zijn eenige dezerteurs vrijgesproken; zij moeten echter blijven in dezelfde betrekking waarin zij vroeger waren.

Volgens de *Discussione* zal de reis van den heer Rattazzi niet kunnen geschieden, vóór dat hij de zekerheid hebbe verkregen dat zijne bemoeijingen aldaar ten nutte der nationale zaak zullen strekken. — De regering houdt een scherp wakend oog op de mazzinistische kuipeaijen in Zwitserland.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 Okt. Keizer Napoleon is te Saint-Cloud terug en moet een ministerraad hebben gepresideerd, waarin vermoedelijk de romeinsche kwestie behandeld zal zijn, hoewel men dit nog niet met zekerheid weet.

— Men zegt dat het blad *la France* groot gevaar loopt een waarschuwing te krijgen, over een artikel, getiteld: *Het liberale keizerrijk.*

— De *Monde* zegt dat de gevechten te Londen tusschen de katholieke Ieren en de engelsche Garibaldisten te regt de aandacht der pers trekken. De verhalen der engelsche bladen zijn natuurlijk de verdedigers van den Paus vijandig. De Ieren, wij vreezen het niet te zeggen, hervat de *Monde*, geven aan Engeland een les die niet verloren zal gaan. Engeland is gedwongen, ondanks zijn verachting voor Ierland, het te ontzien: dat eiland is Katholiek, en in weerwil der stelselmatige ontvolking die het grieft, vormt het nog een belangrijk gedeelte van de britsche bevolking; het voorziet in twee derden van het engelsche leger, en bij honderd duizenden telt men Ieren in de volkrijkste steden van Engeland. Ierland voelt innig den hoon en de beleedigingen, welke de katholieke godsdienst en den Paus worden toegeworpen. De politiek van lord Palmerston heeft aan de liberale partij in Ierland veel terrein doen verliezen, en zoo deze politiek nog een weinig voortgaat op den anti-katholieken weg, dien zij volgt, zou geheel Ierland opstaan tegen een ministerie, waarvan het niets anders te verwachten zou hebben dan wat tegen zijn godsdienst en geloof strijdt."

— Uit Lissabon meldt men dat de Koning zich bij de aankomst van het eskader uit Genua onmiddellijk aan boord van de *Bartholomeo Diaz* begaf en de Koningin aan wal geleidde. De stoet begaf zich daarop naar de St.-Dominikus-kerk waar de huwelijksplegtigheid plaats had. Vervolgens werden HH. MM. de sleutels der stad aangeboden en had een banket ten hove plaats. Des avonds was de stad prachtig verlicht.

ENGELAND.

LONDEN, 8 Okt. Zooals men weet heeft de lord Mayor voor eenige dagen aangeboden om al zijn invloed aan te wenden tot het houden van eene monster-demonstratie ten gunste van Garibaldi. Het schijnt dat die magistraatspersoon van hooger hand is aangezegd zich daarmede niet bezig te houden; althans hij heeft dezer dag en naar men verneemt, geweigerd het prezidium aan te nemen, eerst in zijdelingsche woorden op grond dat Garibaldi zijne vrijheid reeds terug had, later, toen men er toe op bleef aandringen door regtstreeks te kennen te geven dat hij als officieel persoon de regering niet in gevaar mogt brengen van door zijne handelingen te worden gekompromitteerd. Men zegt intusschen dat de Garibaldisten in weerwil van de weigering van den lord mayor toch hun plan willen doordrijven.

— Men meldt als stellig dat alhier banketten en demonstratiën op touw gezet worden ter eere van graaf Zamoijski, die naar men weet uit Polen verbannen is.

— In het jaarlijksche officieele verslag over den toestand van Indië vindt men een berigt van kapitein M'Reill, waaruit blijkt dat het in sommige streken nog veel moeite kost het offeren van menschen tegen te gaan. De wilden onder den naam van de Rhonds bekend, zijn nog het ergste gehecht aan die bloedige plegtigheden; zij offeren in den regel kinderen van het vrouwelijke geslacht. Volgens genoemden kapitein kan men in de bergstreken van Orissa die onmenschelijkheden niet anders tegengaan dan door een jaarlijksche vizitatie van regerings-agenten, aan wie alle kinderen moeten worden voorgesteld; de ondervinding heeft geleerd dat het zeer doelmatig is om de aanzienlijkste mannen in de dorpen waar het zielental van beiderlei geslachten in evenredige verhouding wordt bevonden, eene belooning te schenken. Onder de Rhonds van Jaypoor vond de kapitein veel misnoegdheid over het afschaffen van die offeranden, vooral omdat er in den regentijd buitengewoon veel water gevallen was en daardoor het voedsel voor menschen en vee zeer duur was. De Rhonds hadden daarom aan den Pont-Rajah de vergunning verzocht om het oude gebruik te mogen voortzetten. Dit verzoek werd geweigerd en een zeker getal buffels en schapen aangeboden om tot offers te dienen. Zij wezen dit aanbod echter met verachting van de hand en besloten tot elken prijs met de volle maan van Poosoo eene openbare offerande te doen. Een hunner verschafte zich voor 5 ropijen eene slavin, eene oude vrouw, die gegeeseld en toen de Pont-Rajah eene poging deed om haar te bevrijden, naar het gebergte gesleept werd. De Pont-Rajah zond daarop om ondersteuning bij de regering, en binnen een uur begaven zich 58 Sebondies, onder geleide van een vertrouwden Serdar, op weg naar de plaats waar men zou offeren, en die 4000 voet hoog op den Tobamool gelegen was. De Rhonds waren juist bezig om de oude vrouw aan den paal te binden; zij waren minstens 5000 in getal, en het kostte veel moeite hun het ongelukkig slagtoffer te ontnemen. In de bergstreken van Orissa zijn in den loop van een enkel jaargetijde niet minder dan 53 menschen van zulk een offerdood gered.

— "'t Is een zonderlinge manier, zegt een korrespondentie, bij de mededeeling der proklamatie van den prezident Lincoln, die de slavernij wil behouden zien in die staten, welke zich voor den 1e Jan. zullen onderworpen hebben — een instelling, welke men afkeurt, te willen afschaffen door er een soort van aanmoedigingspremie van te maken. De prezident Lincoln verklaart alzoo dat de slavernij de oorzaak van den oorlog niet is. 't Is niet voor den triumf van een idee, waarvoor de noordelijken strijden; want vooraf was er een strijd wegens overwigt, en toen is het Zuiden als één man opgestaan om zijn onafhankelijkheid te handhaven."

DUITSCHLAND.

WEENEN, 8 Okt. Aan de *Presse* wordt uit Venetië geschreven, dat in den loop der maand September niet minder dan 217 uitgewekene Venetianen en 69 Hongaren van het legioen in die stad waren aangekomen, en dat zelfs Piëmontezen er een wijkplaats zochten, onder anderen zes jongelieden van de oudste familiën in Piëmont, waarbij de kleinzoon van den graaf Solaro Della Margharitta, die onder Karel Albert minister was. Drie hunner hebben in het oostenrijksche leger dienst genomen.

BERLIJN, 8 Okt. Bij het Heerenhuis, dat overmorgen de openbare beraadslaging over de staatsbegrooting voor 1862 moet aanvangen, is door een lid, den heer von Moding, voorgesteld eerst de van de Kamer der Afgevaardigden ontvangen voordragt af te stemmen en daarop de staatsbegrooting, zoo als zij door de regering voorgedragen en bij de afgevaardigden ingediend was geworden, aan te nemen.

De voorsteller erkent dat, wanneer de oorspronkelijke voordragt der regering door het Heerenhuis aangenomen werd, daarmede nog geen wettelijk budget zou zijn tot stand gekomen; doch hij vleit zich met de hoop dat zoodanig besluit de afgevaardigden zou nopen om hunne besluiten omtrent de staatsbegrooting voor 1862 op nieuw in overweging te nemen en daarvan terug te komen.

— In de zitting van het Huis der Afgevaardigden van heden, vond het wetsvoorstel betreffende de buitengewone uitgaven ten behoeve der Marine veel tegenstand. De heer Reichensperger was van oordeel dat geheel geene gelden behoorden te worden verleend dan nadat

… een vast plan was aangewezen, waarnaar kon worden gehandeld. De minister van Marine kwam er openlijk vooruit, dat hij niets anders dan grooten tegenstand verwachtte, en het te vergeefs zou zijn dat hij het voorstel der kommissie bestreed; hij meende desniettemin verpligt te zijn zich er tegen te verzetten. Men beweerde zeide hij, dat Pruissen de uitgaven van het onderhoud van een leger en eene vloot niet kon dragen, doch dat was onjuist. Even onjuist was het dat de regering zonder plan of overleg te werk ging, doch dit plan kon eerst het volgende jaar volledig aan den landdag worden voorgelegd.

— Ofschoon sommige pruissische bladen grooten ophef hebben gemaakt van de vergadering van duitsche afgevaardigden te Weimar gehouden, blijkt het toch dat de eigenlijke bewegingspartij weinig ingenomen is met hetgeen daar is verrigt. In de jaarlijksche vergadering van het *National Verein*, eergisteren te Koburg gehouden, is reeds in de eerste zitting de verklaring afgelegd dat die vereeniging zich in geene deele vereenigt met de bemoeijingen der weimarsche vergadering, maar blijft streven naar de wederinvoering der duitsche rijkskonstitutie van 1849. Verder is met algemeene stemmen verklaard dat het duitsche volk niet kan worden te vreden gesteld door de vergadering van afgevaardigden der voortgelijke uitvindingen, welke in strijd zijn met de regten van het duitsche volk en zijne behoeften naar eenheid en vrijheid. Ook is besloten voortaan de pruissische regering geene gelden meer in handen te geven die bestemd zijn voor de duitsche vloot maar voort te gaan met de ontvangst dier gelden. De vergadering wordt nog voortgezet.

— De *Weser Ztg* wil weten dat de reis-chatouille des konings, waarin zich gewigtige papieren bevonden, gedurende zijn verblijf te Baden ontvreemd is. Het kistje was uit de kamer van den hofraad Bocrk verdwenen, doch men vond het later ongeopend in een nabijzijnd boschje terug.

— De berigten uit Warschau van den 3n dezer melden, dat aldaar dagelijks troepen van de keizerlijke garde binnen kwamen; twee regimenten van de infanterie der garde, een bataljon scherpschutters van de garde en eene brigade artillerie van de grenadiers der garde werden er nog verwacht. Op de openbare pleinen van Warschau zouden weder blokhuizen tot het inlegeren van troepen opgerigt worden.

ITALIE.

ROME, 4 Okt. In een blad vindt men een teregtwijzing van hetgeen omtrent het album is gemeld, dat de Paus ten geschenke aan prinses Pia heeft gegeven. Personen, die het gezien hebben, zeggen, dat hoewel dit album een kunstvoorwerp is het niet den prijs van een gewoon album overtreft. Hierbij maakt de berigtgever de opmerking dat de Paus, die van aalmoezen leeft, slechts gedachtenissen kan geven, maar geen kostbare voorwerpen, aangezien hij de staatsrenten in haar geheel betaalt terwijl bovendien de Piëmontezen zijn gebied en Italië verarmen en plunderen.

— Frans II protesteert met kracht tegen den verkoop der staatsdomeinen en kerkelijke bezittingen, welken het goevernement in de Beide-Siciliën gedekreteerd heeft. Men zegt dat ook op de goederen der uitgewekenen beslag zal worden gelegd. Velen tarten het gevaar van naar Napels weder te keeren om hun bezittingen te redden.

— De uit Perugia verwijderde dames van het Heilige Hart, zijn onder het geleide van haar overste, mevrouw de Lannoy, te Rome aangekomen.

— Volgens eene doorgaands goed onderrigte korrespondentie uit het Napolitaansche is het leger van den aanvoerder der reaktionnairen, Tristany, in den laatsten tijd aanmerkelijk vermeerderd en zou hij eerlang van zich doen hooren. De piëmonteesche generaals verwachten een inval in de Abruzzen en hebben reeds belangrijke maatregelen van voorzorg genomen. Wanneer de nieuwe inval van Tristany mogt gelukken, zegt de korrespondentie, zouden bij den tegenwoordigen toestand des lands de gevolgen van groot belang kunnen zijn. Een der hoofden der reaktionnairen, Tiberi, die onlangs bij Aquila gefuzilleerd is, zou voor zijn dood gezegd hebben dat in de Abruzzen alles tot een opstand gereed is en Bosco in Apulië grooten aanhang krijgt.

TURIJN, 7 Okt. De bladen behelzen het dekreet van generaal Brignone in Sicilië, dat de ontwapening van het eiland beveelt. Een blad doet hierbij de vraag of de Bourbons ooit zulke strenge middelen hebben gebezigd, om hun volken te tyrannizeren. Bereids heeft de gedeputeerde Ricciardi in de *Monumento* een brief geplaatst, waarin hij verklaart en bewijzen levert, dat zijn vrienden de gedeputeerden, Patrizi, Mordini en Calvino, welke Lamarmora in hechtenis heeft doen nemen tijdens het gebeurde te Aspromonte, harder behandeld worden dan hij zelven en zijn vrienden, tijdens de regering van Ferdinand II behandeld werden.

— Het *militaire Italië*, een blad dat te Turijn verschijnt, behelst twee koninklijke dekreten, in hetzelfde nommer, van welke het eene aan een zeker getal Garibaldisten, die zich bij de expeditie van 1860 onderscheiden hebben, een vermeerdering van belooning toestaat, en het ander aan de soldaten der linie, die zich in het gevecht bij Aspromonte onderscheiden hebben, dekoratiën verleent.

— Men merkt op, zegt een berigtgever dat onder anderen in de plantanen-laan, waar de straatjongens zich op het schijfschieten toeleggen, 't niet meer een Kroaat, een Turk of een Rus is, die tot mikpunt dient, maar een dier mannen, welke op het slagveld van Palestro aan Viktor Emmanuel de korporaalsstrepen gaven, namelijk een zouaaf.

— In eene korrespondentie uit Genua wordt, in strijd met hetgeen de bladen berigt hebben, gezegd dat de ontvangst van Viktor Emmanuel aldaar bij gelegenheid van het huwelijk zijner dochter zeer koel geweest is. Er was geen enkele vlag, geen enkele tak groen te zien op den weg, welken de koninklijke stoet ging. Enkele malen hoorde men den kreet: „leve de koning", maar hij vond geen weerklank. Het mogt ook niet baten dat Viktor Emmanuel op het balkon van zijn paleis verscheen; het volk bleef even koel. Daar het stedelijk bestuur vreesde dat de voorstelling in den schouwburg schaars bezocht zou worden, had het bij voorbaat 300 kaartjes opgekocht en nog een tweehonderdtal plaatsen in loges aangevraagd die men wist dat onbezet zouden blijven. In weerwil hiervan was den schouwburg slecht bezet en het hof bleef er dan ook slechts tien minuten.

— Toen Garibaldi voor weinige maanden bezig was om op Sicilië de scherpschutters te organizeeren, spoorde hij de burgers onophoudelijk aan om alles wat zij bezaten te verkoopen, en zich voor dat geld kruid en lood te verschaffen, om het gemeenschappelijk vaderland te bevrijden. Sedert hij echter zelf niet meer in staat is het zwaard te voeren, schijnt hij tot het tegenovergestelde uiterste vervallen te zijn. Altans in de brieven die hij dezer dagen weder in menigte naar alle oorden van Europa heeft gezonden, wil hij den oorlog geheel afgeschaft hebben. Zoo leest men o. a. het volgende in een brief van hem aan de bevolking van Stokholm, waaaruit sommige meenen te mogen besluiten, dat zijn hoofd nog erger gewond is dan zijn been:

„In naam mijner landgenooten dank ik u er voor, edel ras van de schoonste rassen van Europa. Vereenigen wij ons om de stem van liefde en eendragt te doen klinken.

„Het zwaard is eene straf, zoowals de doodstraf een misbruik, de oorlog eene beleediging is. Laat ons de vruchten doen groeijen op den grond waarop wij zijn geboren, om ze vrij met andere natiën te verruilen. Laat ons van den oorlog een anachronisme maken en van onzen arbeid een lofzang tot God. Wanneer de klokken en de kanonnen produktieve machines zullen zijn geworden, dan zal de ontwapende magt tot de duisternis terugkeeren, waaruit zij tot het verdriet der menschheid is ontstaan. De zon des geluks zal den horizon verlichten en eindelijk hare stralen over de geheele wereld verspreiden."

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 10 Oktober.

GETROUWD (7 Okt.): J. C. Bruns, wed. met M. A. Korting.

BEVALLEN (6 Okt.): R. Buzaglo, geb. Ferro, D. — (7 Okt.): A. J. G. Bok Jr., geb. Snoer, D.

OVERLEDEN (4 Okt.): C. B. Krauss, 48 j. — H Bos, wed. 65 j. - J. C. Burger, 7 j

Wisselkoers.

2/m. Parijs	f 55 9/16	2/m. Livorno	f 45⅞
Zigt	56	2/m. Napels	77¾
2/m. Bordeaux	55⅜	3/m. Petersburg	169
½/m.	55¾	6/w. Weenen	93
3/m. Madrid	239	2/m. Augsburg	98½
Cadix	238	Frankfort	98½
Sevilië	236	2/m. Hamburg	34⅞
Bilbao	236	Zigt	35⅛
Lissabon	41⅞	2/m. Londen	11.68¾
Porto	41⅞	Zigt	11.73¾
2/m. Genua	45⅞	Rotterdam	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 9 Okt. België 2½ pc. 59.—g; 4½ pc. 99.90g; Metal. 57.35 a 57.70; Nation. 66.50, Spanje 2 pc. 45 10, 3 pc 49.—g.

PARIJS, 9 Okt. 3 pc. Rente 71.35; 4½ pc. id. 99.—, Fr.-Oost. Spoorw. 512.—; Credit mobilier 1205 3 pc Spanje 49¾, 2 pc. id. 45⅝, Russ. Spoorweg 420; Romeinsche Leening 72.35.

MADRID, 8 Okt. 3 pc. Spanje 51.05, 2 pc. id. 45.60.

LONDEN, 9 Okt. Consols 94; 3 pc. Mexiko 33¼, 4½ pc. Peru —, 3 pc. id. 83; 4½ pc. doll. bonds —, 3¾ pc. Grenada —; 2 pc. Nieuwe Grenada —; id. afgest. —; 3 pc. Venezuela 28⅛, 1½ pc. id. —; 3 pc. Portugal 47, 3 pc. Spanje —; 2 pc. id. 54¾; Cert. Coup. 10¼; Amortisable 22⅝; 4½ pc. Russen 91½; 5 pc. id. 96, 5 pc. id. 1862 94½; 2½ pc. Holland —; 4 pc. id. —; Illinois Shares —; id. C. B. 7 pc. Oblig. —; 5 pc. Sardinie —; Ecuador 17⅛, 5 pc. Grieken —.

WEENEN, 9 Okt. 5 pc. Metaliek 71.70; Dito Nationale 83.30; Bank-Aktiën 799, Noord-Baan-akt. —; Credit Anstalt 228, Oost.-Fr. Spoorweg 250; Nieuwe Lombard. 283.

BERLIJN, 9 Okt. 5 pc. Metal. 58¾, Dito Nation. 68¾ Stiegl. 5de serie 85⅞; Dito 6de id. 97⅞; 5 pc. Russen 1862 99, 3 pc. Nieuwe dito 60, 4½ pe. Pruissen 102½.

HAMBURG, 9 Okt. 3 pc. Mexiko 32¼, 3 pc. Russen 57, 3 pc. Spanje 46, 2 pc. id. 42¾, Vereinsb. 102, Noord-Duits. bank 99.

FRANKFORT, 9 Okt. 5 pc. Metall. 56⅞, Nation. 66 3 pc. Spanje 50, 2 pc. id. 44⅝.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		9 OKT.	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	3½ pCt.	88⅞	a 88 5/16	88⅞
Nederl. Bank	4			
Nederl., Werkel. Schuld	2½	64 1/16	64⅛	64
Dito Dito	3	76⅝		
Dito Dito	4	99 9/16	99¾	99⅜
Oost-Indische Leening	4			
Amortisatie-Syndikaat	3½			
Handelmaats. op rescontre		140		
Dito à kontant	4½	140		
Dito Leening 1858	4			
Aand. Holl. Spoorweg.				
Leening idem	4½			
Rijn idem				
Dito 2de Leening	4½	100½		
België, Cert. Adm. Belg. Bk.	2½			
Dito bij *Rothschild*	2½	55⅜		
Frankrijk, Certifikaten	3			
Spanje, Obligatiën	3	45¼	45⅜	45 5/16
Dito	3			
Dito Binnenlandsch	3	49 7/16	49 9/16	49⅝
Amortisable-Schuld		22¼	22⅞	22 9/16
Bewijzen Coupons		10 1/16	10⅛	10⅛
Portugal, Obligatiën	3	45 11/16		
Dito 1856/1860	3	45 3/16	45¼	
Dito Uitgestelde.				
Rusland, Obl. bij *Hope* & Cº.	5			
Dito dito 1828/29	5	100⅞		
Certif. dito 1831/33	5			
Dito dito 1840	4			
Dito Orig. 2e, 3e en 4e Leen.	4	75¾		
Dito dito 5e	4			
Dito 5de Serie	5	82¾		
Dito 1855, 6de Serie	5	91⅝	91¾	
Dito Adm. te Hamburg	5	81½		
Dito te Londen	5	95⅞		
Dito dito	4½	89⅞		
Dito dito	3	58⅝	58⅞	
Dito bij *Hope* 1860	4½	90⅝	90¼	90¾
Dito Leening 1862	5	90 9/16	90¾	90¾
Inschrijv. in Assign.	6			
Certifikaten van dito	6	53 5/16		
Spoorweg-Aktiën	5	197¾	198	197⅝
Hypotheek	4½	77¾		
Polen, Aandeelen 1835 fl. 500	f			
Obligatiën	4 pCt.			
Pruissen, Obligatiën	4½			
Dito 1859	5	104¼		
Aandeelen 1854	3½	215		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll* & Cº.	5			
Dito dito	4			
Dito Metalliek	5	54½	54⅝	54 9/16
Dito dito	2½	28 1/16	28¼	28⅛
Dito Rente Amst.	5	76⅛	76 3/16	
Dito Nationale 1854	5	63⅛	63⅛	63⅝
Weener Bank-Aktiën	f	757	759	747
Dito Aand. fl. 250, 1839		321		
Dito dito fl. 250, 1854	4 pCt.	219		
Fr. Oost. Spw. Obl. bij *Hope*	3			
Beijeren, Spoorw. Aandeelen.				
Napels, Cert. bij *Lan.* & *B.*	5			
Dito bij *Rothschild*	5			
Denemarken, Oblig. te Londen	3			
Braz. Geldl. 1824 van £ 100	5	99⅜		
Dito 1839 £ 100	5			
Dito 1843 £ 100	5	99⅜		
Dito 1852/1860	4½			
Sardinië	5			
Peru, Geldleening 1854	4½			
Dito Fransche	4½			
Ecuador, Oblig. 1855	1			
Venezuela, Obligatiën	3	27⅞	28⅛	28
Dito	1½	13⅝	13 13/16	13⅝
Grenada, Obligatiën	4½			
Dito Uitgestelde	1½	5 9/16		
Mexiko, Obligatiën	3	31⅞	32 3/16	32⅛
Nrd-Amer. Ph. *Hope* & Cº. Lr. A.	f	85		
Dito dito B.				
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.	65		
Illinois Spoorweg-Aandeelen		55½		
Dito Oblig. Constr. Bons.	7	81¾	81⅞	
Galvest. Spoorweg Oblig.	8			
Louisiana	5	83		
Griekenland, Obl. geldl. 1825	5	7⅜	7 7/16	

Loten 1860 439, 4 pCt. Holl. Spoor 97, Rijnshares 206½, 4 pCt Russ. Spoor —, Poolsche Spoorweg-Oblig. 78¾, 2 pCt. Gren. 25⅞, ¾, Gest. 9⅝, 1 pCt. Gest. 5⅛, Galveston stellen —, Italië 67⅞, 68.

De markt was heden over het geheel in eene vastere stemming. Vooral werden voor Oostenrijksche hoogere prijzen besteed. Ook Venezuela's waren tot verbeterde koersen te plaatsen.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt. Diskonto 3½ pCt.

VOORLOOPIG BERIGT DER BEURS van 10 Oktober tot 3½ ure.

Ned. Werkel. Schuld à 2½ pc. 64⅛, Aand. Handel-Maatsch. 140, Spanje, Binnenl. 3 pc. ——, Rusl., Obl. bij Hope en C°. 5 pc. ——, Cert. 1855, 6de serie 5 pc. 91½, Oostenrijk, Met. 5 pc. 54⁵⁄₁₆, dito 2½ pc. 28, dito Rente Amst. 5 pc. 76, dito Nationale 1854 5 pc. 63⅛.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS, LOSBARE OBLIGATIEN EN SPECIEN.

Metalliek 30 Sept. ƒ23 40. 8 Okt. ƒ23.45. 6 Okt. ƒ23.60
Nation. d°. " " "28.80. " " "28.75. " " "28 80.

Fransche . .	ƒ 55½	à —	d°. Buitenl. .	ƒ 55⅜	à —
Belgische . .	" 55¾	" —	Amerika in D.	" 1.79	" —
Div. in £ . .	" 11,67½	" —	Hamb. Russ.	" 33⅛	" —
Eng. Russen	" 11,67½	" —	Russ. in Z. R.	" 33¹⁵⁄₁₆	" —
Pruissische .	" 34½	" —	Polen " "	" 36⅛	" —
Spaansche . .	" —,—	" —	" " Fl.	" 27	"

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIËN.

Stukken à ƒ 10 per Stuk	ƒ 9,70	à 9,80
Oude Gerande Dukaten	" 5,50	" 5,60
Wigtige Souvereinen	" 11,75	" 11,85
" Pistolen	" 9,50	" 9,60
Stukken van 20 Franks	" 9,30	" 9,40

Baren Goud en Speciën à ƒ1442,60 per Ned. ℔ fijn 10 à 11 pc.

ZILVEREN SPECIËN.

Piasters . . . . per Stuk	ƒ 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Franks	" 2,33	" 2,36
Brabandsche Kroonen	" 2,65	" 2,70
Fransche	" 2,70	" 2,75
Pruissische Daalders	" 1,73	" 1,76
Zilver 1000 à 980	" —,—	" —,—
" 900 " 700	ƒ104,20	à 105,—

HOLL. IJZEREN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

1862.	Aantal Reizigers.	Opbrengst van Reizigers.	Opbrengst van Goederen, enz.	Totale Opbrengst.
Januarij	76,806	ƒ 57,982.15	ƒ 19,447.51	ƒ 77,429.66
Februarij	80,733	" 61,430.65	" 14,713.09½	" 76,143.74½
Maart	90,178	" 68,974.25	" 16,699.59½	" 85,673.84½
April	96,472	" 77,210.10	" 18,259.03	" 95,469.13
Mei	117,035	" 92,377.19	" 19,881.92½	" 112,259.11½
Junij	133,251	" 111,400.35	" 18,374.37½	" 129,774.72½
Julij	168,918	" 133,586.56	" 20,380.28½	" 153,966.84½
Augustus	158,165	" 130,895.11	" 21,364.44	" 152,259.55
Sept.	140,893	" 120,271.28	" 20,829.87	" 141,101.15
Totaal	1,030,941	ƒ 854,127.64	ƒ 169,950.12½	ƒ 1,024,077.76½

NEDERL. RHIJN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

1862.	Reizigers.	Goederen.	Direkt verkeer.	Totale Opbr.
Mei	103,986	ƒ 51,497.—	ƒ 35,588.—	ƒ 191,071.—
Junij	143,675	" 45,993.—	" 36,120.—	" 225,788.—
Julij	166,119	" 49,314.—	" 46,268.—	" 261,701.—
Augustus	161,946	" 51,106.—	" 53,100.—	" 266,152.—
Sept.	138,090	" 55,472.—	" 59,523.—	" 253,685.—
Totaal	713,816	ƒ 253,382.—	ƒ 230,599.—	ƒ 1,197,797.—

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 10 Okt.

Tarwe: 126 ℔ b. Poolsche ƒ310.
Rogge: 122 ℔ Pruissische ƒ220; op levering in Oct. ƒ196; Maart ƒ192; Mei ƒ193.

SCHIEDAM, 9 Okt. Rogge verkocht: 141/2 ℔ Koersche ƒ215 6/w. — Moutwijn ƒ14 25; Jenever ƒ19 75. Amst. Proef ƒ21.—; per Ned. vat zonder fust zonder de belasting. Spoeling ƒ0 70 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 9 Okt. S., Minister Thorbecke, Hull. - Huisman Voorzorg, Archangel.
VLIE, 8 Okt. Woudstra, 4 Gebroeders, Newe. - Pronk de Hoop, Archangel. - de Boer, Margaretha Antina, id. - de Boer, Weltevreden, Freder.kst.

UITGEZEILD:

TEXEL, 9 Okt. de Jonge, Hendrika, Nantes.
BROUWERSHAVEN, 9 Okt. Kruimel, Brederode, Bat. via Brouwershaven. - de Jong, Kleinkinderen, Lissabon.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 10 Oktober, in lading naar:

Mannheim.	A. Grensbauser, Boreas.
Wezel.	Knipscheer, Wilhelmina.
Coblenz.	A. Fendel, Tancred.
Urdingen.	J. Boers, 3 Gebroeders.
Keulen.	G. W. Scholten, Cöln N°. 10.
Maintz.	B. Kirschreiber, Maintz N°. 5.
Dusseldorp en Duisburg.	W. Kantz, Niederrein N°. 3.

AMSTERDAM, 2 Oktober, vertrokken naar:

Wezel.	F. Beijer, Wilhelmina.
Keulen.	J. R. Wilson, Cöln N°. 21.

Rijnhoogte ARNHEM, 9 Okt. 1 el 1 p. 1 duim.
KEULEN, 9 " 6 vt.

Advertentiën.

(491) GETROUWD:

A. A. T. NIEUWENHUIS,
Apotheker te *Oldenzaal*,
en
C. BLOEMEN.

SNEEK, den 9 October 1862.

Eenige Kennisgeving.

---

(490) Op heden is in den ouderdom van ruim 86 jaren overleden, mijn zeer geachte Broeder, de Heer ANTONIUS BERNARDUS VAN LINGEN.

H. F. A. VAN LINGEN.

AMSTERDAM, 8 October 1862.

Wordt gevraagd tot Adsistentie in eene Winkelzaak en Huishouding, een fatsoenlijk burger MEISJE, van de R. K. Godsdienst, goed bekend met het Rekenen en eenigzins met de Fransche taal. Reflecteerende adresseren zich met *franco* brieven onder lett. P. G. G. bij de Gebr. VAN LANGENHUYSEN, te 's Gravenhage. (492)

Ten gevolge van verandering van Kerk;

Te Koop:

Een **OUD ORGEL** en **HOOG ALTAAR**. Te bevragen bij den Eerw. Heer L. HAENEN, Pastoor te Geertruidenberg. (493)

In 't Schipperskwartier,

TAFEREELEN UIT HET VLAAMSCHE VOLKSLEVEN, door **SLEECKX**, met eene Gravure naar SCHAPELS. Twee Deelen, is à ƒ2 uitgegeven bij H. J. VAN KESTEREN, te Amsterdam. Deze VOLKSROMAN verdient eene plaats haast die van *Conscience*. (469)

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY. *Indigestie, ongestelde maag en lever.* Deze edele geneesmiddelen moesten het eerst gebruikt worden van al de medicamenten, die op verteringsorganen werken. Met groot gemak doen zij de eerste teekenen der ongesteldheid verdwijnen, en vangen eenen strijd met de ziekte aan, waarin zij overwinnaar blijven. Een koude en vochtige dampkring veroorzaakt altijd slechte spijsvertering, en tegenwoordig ziet men meestal die gevallen in den winter of in den herfst. De zalf moet goed gewreven worden over de maag en den lever. Men moet geregeld en eenvoudig voedsel gebruiken, en wel zorg dragen het goed te kaauwen alvorens het door te slikken. De pillen van Holloway zullen de darmen in geregelden toestand brengen en de beide geneesmiddelen zullen de voedende stoffen voor het ligchaam dienstbaar maken, de overvloedige stoffen verwijderen en alzoo het ligchaam versterken. Door het bloed te zuiveren houden zij het evenwigt van hetzelve.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à ƒ 0.80, ƒ1.85, ƒ 3.00, ƒ 6.75. ƒ 13.50, ƒ 20.50.
Potjes Zalf à ƒ 0.80, ƒ1.85, ƒ3.00, ƒ 7.05, ƒ13.85, ƒ 22.95.

Bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen en verzonden:

GESCHIEDENIS DER REGERING VAN PIUS IX,

DOOR

Dr W. J. F. NUIJENS.

1e Deel 2e Afl. waarmede het 1e deel compleet is.

Prijs ƒ 1.62½.

Bij bovengenoemden is voorhanden:

De maend November, toegevoegd aan de gedachtenis van de geloovige zielen in het vagevuur, door overdenkingen, wegens de pijnen die zij daer lijden, de beweegredenen en de middelen om deze te verzachten en over de nuttigheid van dikwijls aen het vagevuur te denken ƒ0.50

Zielen-Octaaf in acht sermoonen, door P. J. HERMANS, Pastoor te Sint-Peeters-Jette ƒ0.75

Vigilien of getijden der overledenen, getrokken uit het gebedenboek voor Roomsch-Katholijken, door J. G. WENNEKENDONK, Kath. Pastoor ƒ0.20

Le mois de Novembre, consacré au souvenir des âmes du Purgatoire, par des considérations sur les peines qu'elles y souffrent, les motifs et les moyens de les soulager, et sur l'utilité de la pensée du Purgatoire; par l'auteur de plusieurs autres mois quatrième édition, revue par l'auteur ƒ0.60

Préparation à la mort ou considérations sur les vérités éternelles utiles à tous les fidèles pour la meditation, et aux prêtres pour la prédication, par S. ALPHONSE DE LIGUORI, traduction nouvelle par L. J. DUJARDIN. Prêtre de la compagnie du très saint redempteur, troisième édition . . ƒ0.75

Les Merveilles de Dieu dans les âmes du Purgatoire, par R. P. ROSSIGNOLI, *de la Compagnie de Jésus*, ouvrage traduit librement de l'italien, sur la dernière édition de Rome, et augmentée d'un recueil de prières pour les morts, par M. l'Abbe v. POSTEL, du clergé de Paris, Docteur en Théologie Missionaire Apostolique ƒ1.00

La Douce et Sainte Mort, par le R. P. JEAN CRASSET, *de la Compagnie de Jésus* ƒ0.50

Pieux souvenir des âmes du purgatoire pendant l'octave des morts, par Mgr. L'Evêque DE BELLY, troisième édition augmentée de plusieurs méditations pour les dimanches et lundis de Novembre, et pour le premier lundi de chaque mois ƒ0.30

Les saints désirs de la mort ou comment les chrétiens doivent mépriser la vie, et souhaiter la mort, par le R. P. LALLEMANT, prieur de Ste Geneviève, et chancelier de l'université de Paris ƒ0.30

Manuel de la bonne mort divisé en deux parties; contenant les principaux offices de l'église et les exercices de piété propres à s'assurer une bonne mort; par un missionnaire *de la compagnie de Jésus* 7e édition ƒ0.50

Manuel de prières et de pratiques pour le soulagement des âmes du purgatoire par le R. P. B. GUÉZOS procureur-général de la congrégation du très saint Rédempteur revu et augmenté, avec l'autorisation de l'auteur, par un Bénédictin de *l'abbaye de solesmes* ƒ0.40

Le jour des Morts, par CHARLES DE RIANCEY ƒ0.07½

Exercices mensuels pour se préparer à une bonne mort, par J. F. H. B. Pretre ƒ0.05

Association de la Bonne Mort érigée dans l'église ƒ0.01

Begrafenisfonds *Let op uw Einde.*

Gevestigd te Utrecht 6 December 1847.

Getal contribueerende Leden te Amsterdam op 1 Julij 1862 ***Twintig Duizend Twee Honderd Vier en Veertig***, op 1 October 1862 ***Twintig Duizend Negen Honderd Negen en Dertig***, dus vermeerderd in drie maanden met ***Zes Honderd Vijf en Negentig*** contribuerende leden.

Getal contribuerende Leden bij het geheele fonds op 1 Julij 1862, ***Negen en Zestig Duizend Zeven Honderd en Twaalf***, op 1 October 1862, ***Twee en Zeventig Duizend Een Honderd en Twaalf***, dus vermeerderd in drie maanden met ***Twee Duizend Vier Honderd*** contribuerende Leden.

Reglementen en verdere inlichtingen zijn kosteloos te verkrijgen aan het Kantoor, Ridderschapstraat, H N° 732 te Utrecht en bij de HH. Agenten,

G. J. DELFGOU, Runstraat, HH N° 421,
J. J. SERVAAS, Eglantiersgracht, NN N° 72,
B. MARTENS, Noorderstraat, AA N° 409 en
G. STOERHAAN, Prinsengracht, UU N° 576 te Amsterdam.

(489)

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.